

Biogr. z PSB

OWPK (Knieci)
242 K9 AK
W12

14 1979

PRZYBYŁOWA Eufemia
Ewa

2d. Świerkosz

ps. Helina Kubala, Ewa Pawłowska

21396/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 2396 / WSK

PRZYBYŁONA *Antonia Ewa*
z d. *Swierkosz*

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *v k. 2, s. 1-2*

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie *brak*

20.09.2004 B.R.

II Materiały uzupełniające relację

- W. Zastocka, Przybyłowa z Świątkoszois Eufemia Ewa [biogram],
[w:] Polski Słownik Biograficzny T. 24, 1986, ksero, k. 2, s. 1-2.

T. 2396

11/1

Przybyłowa z Świerkoszów Eufemia Ewa, pseud. Wanda, nazwiska okupacyjne: Eugenia Halina Kubała, Ewa Pawłowska (1911—1979), komendantka okręgu krakowskiego Organizacji Przystosowania Wojskowego Kobiet, działaczka społeczna, kapitan Armii Krajowej. Ur. 3 VIII w Warszawie, była córką Wincentego, kupca z Krakowa, i Franciszki z domu Palitza z Morawskiej Ostrawy.

Po ukończeniu w r. 1930 Prywatnego Seminarium Nauczycielskiego im. M. Reja w Krakowie Eufemia była przez krótki okres słuchaczką Wyższego Naukowego Kursu Spółdzielczego przy Wydziale Rolniczym UJ; warunki rodzinne i działalność społeczna uniemożliwiły jej kontynuowanie studiów. Od tego też czasu datuje się jej praca w Organizacji Przystosowania Wojskowego Kobiet (OWPK) na terenie Dowództwa Okręgu Korpusu V (Kraków); pełniła w niej kolejno funkcje: komendantki żeńskich hufców szkolnych, komendantki koła krakowskiego, a po ukończeniu Wyższego Kursu Instruktorskiego w r. 1935 — komendantki okręgu krakowskiego. Prowadziła rozległą pracę organizatorską i pedagogiczno-wychowawczą zarówno

PSB

Teatle
K9AK

T. 24 1986.

U/2

w zakresie szkolenia ogólnego jak i instruktor-
skiego we wszystkich środowiskach młodzieży
żeńskiej i kobiet dorosłych. Pracując w l. 1938—9
w Okręgowym Urzędzie Wychowania Fizycznego
i Przystosobienia Wojskowego sprawowała nad-
zór pedagogiczny nad hufcami żeńskimi w szko-
łach średnich i Studium Wychowania Fizycznego
na UJ oraz nad szkoleniem kadr nauczycielskich
na stanowiska komendantek hufców szkolnych.
Tworzyła ochotnicze drużyny pracy społecznej,
których celem była m. in. walka z analfabetyz-
mem, opieka nad sierotami i ludźmi starymi.
Organizowane przez nią obozy letnie i zimowe
(stacjonarne i wędrownie), m. in. na Łemkow-
szczyźnie, łączyły działalność oświatowo-opiekuń-
czą wśród dzieci i młodzieży z pomocą rolnikom
w polu i gospodarstwie domowym. Współpraco-
wała z miesięcznikiem OPWK pt. „Dla Przy-
szłości”; jeden z jej artykułów na temat Drużyn
Pracy Społecznej ukazał się w publikacji „Dla
Przyszłości. Rok 1928—1938. Jednodniówka”
(W. 1938). Duże zasługi położyła na polu pro-
pagandy wychowania fizycznego i sportu wśród
robotnic fabryk krakowskich. W r. 1939 kierowała
akcją Pogotowia Społecznego PWK, zmierzającą
do przygotowania samoobrony w mieście i na wsi
na wypadek wojny, koordynując działalność
z tego zakresu wszystkich stowarzyszeń kobiecych
w okręgu krakowskim.

Po wybuchu wojny polsko-niemieckiej 1939 r.
ewakuowała się do Lwowa, gdzie wstąpiła do
kobiecego batalionu Pomocniczej Służby Wojsko-
wej i uczestniczyła w obronie miasta. W drodze
powrotnej do Krakowa w grudniu 1939 została
aresztowana przy próbie przejścia «zielonej»
granicy. Po zwolnieniu z więzienia w Przemyślu
przedostała się w styczniu 1940 do Warszawy,
stąd do Krakowa. W Warszawie nawiązała
kontakty ze Związkiem Walki Zbrojnej (ZWZ).
W Krakowie ściśle współpracowała z szefem
sztabu komendy obszaru krakowskiego ZWZ,
majorem Janem Cichoćkim, pseud. Jasio. Wy-
chowane przez nią członkinie OPWK masowo
zasiliły szeregi konspiracyjnego ZWZ, później
Armii Krajowej (AK). W tym też czasie ukoń-
czyła roczny kurs w Państwowej Szkole Handlo-
wej wyższego stopnia. Poszukiwana przez gestapo,
wiosną 1941 ukrywała się w podkrakowskiej wsi,
posługując się fałszywym dowodem osobistym
na nazwisko Eugenia Halina Kubala. Jesienią
1941 przeniosła się do Warszawy, gdzie zawarła
związek małżeński ze Stanisławem Zygmuntem
Przybyło, pseud. Paweł. W Oddziale V Komendy
Głównej (KG) AK kierowała szkoleniem kadr
do służby łączności kurierskiej. W Warszawie
posługiwała się nazwiskiem Ewa Pawłowska.
Wybuch powstania warszawskiego zastał ją pod
Krakowem.

Od r. 1946 P. mieszkała we Wrocławiu, w r. 1954
przeniosła się do Rabki, a w r. 1961 osiadła

w Rzeszowie. Od r. 1958 pracowała w służbach
ekonomicznych różnych przedsiębiorstw i insty-
tucji. Jednocześnie uzupełniała swoje kwalifikacje
i w r. 1963 otrzymała tytuł dyplomowanego
biegłego księgowego. Na emeryturę przeszła
w r. 1971. Była członkiem Związku Bojowników
o Wolność i Demokrację. Zmarła w Rzeszowie
12 II 1979 na raka płuc i została pochowana
na miejscowym cmentarzu. Była odznaczona
m. in. Krzyżem Partyzanckim, Medalem Zwy-
cięstwa i Wolności i Odznaką Grunwaldzką.

W małżeństwie ze Stanisławem Przybyło,
który w czasie wojny był kurierem KG AK,
więźniem obozu koncentracyjnego w Majdanku,
a po wojnie pracował w różnych przedsiębior-
stwach handlowych, P. miała troje dzieci:
Wacława (ur. 1942), inżyniera informatyka,
pracownika naukowego Politechniki Krakowskiej,
Jerzego (ur. 1946), inżyniera budownictwa, i Ewę
(ur. 1947), zameżną Warmez, magistra wycho-
wania fizycznego, zamieszkałą we Francji.

Fot. w Materiałach Red. PSB; — „Dla Przyszłości”
1929—39; „Dzien. Pol.” 1979 nr 58; „Tyg. Powsz.”
1979 nr 28; „Życie Warszawy” 1979 nr 55; — Doku-
menty Komendy Naczelnej OPWK w zbiorach Kom-
isji Historii Kobiet w Walce o Niepodległość,
Tow. Miłośników Historii w Warszawie; — Doku-
menty osobiste P-owej udostępnione autorce przez
córkę Ewę; — Dokumenty w zbiorach autorki.

Wacława Zastocka

PRZYBYŁONA Eufewia

